

Motion till riksdagen 2009/10:Ub503

av Börje Vestlund m.fl. (s)

Hbt och utbildningsväsendet

Förslag till riksdagsbeslut

1. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om kompetensutveckling för lärare kring frågor om homo- och bisexuella och transpersoner.
2. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om läroböcker i skolan.
3. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om lärarutbildningen.
4. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om hbt-kompetens i yrkesexamen.

Motivering

I den socialdemokratiska visionen om samhället är det en skam mot en demokrati som grundar sig på mänskliga rättigheter när statsmakten inte säkerställer allas möjlighet till delaktighet på lika villkor. I den här motionen har vi socialdemokrater valt att lyfta fram homosexuellas, bisexuellas och transpersoners speciella livsvillkor.

Vi vet att diskriminering och ojämlig behandling inte försvinner av sig själva. Vi vet att en lagstiftning som behandlar människor olika ger signaler till medborgarna att det är rätt att värdera människor olika. Vi vet att det för utsatta grupper krävs att man skapar vissa lagar då utsattheten är så total.

Därför väljer vi socialdemokrater att lägga fram dessa förslag. Vi gör det för att få till stånd de förändringar som vi vet krävs för att nå fram till ett samhälle där människors sexuella läggning eller upplevda könstillhörighet inte ska anses vara en belastning. Det är något som berikar samhällets mångfald.

Sverige är i dag ett mångkulturellt samhälle. Redan från födseln gör fördomar och uppfostran att tjejer och killar får olika möjligheter och förutsätt-

Fel! Okänt namn på

ningar. Detta förstärks inte minst under skoltiden. Skolan är den plats där ungdomar tillbringar mest tid under sin uppväxt. Det är här man formas, utvecklas och förbereds för sitt vuxna liv. Det ligger på skolans ansvar att ge eleverna en undervisning där man redan från början lär sig att arbeta mot könsdiskriminering och sexuella trakasserier och där man uppmuntrar unga att bryta de traditionella yrkesvalen.

Det behövs utbildning kring frågor om homo- och bisexuella och transpersoner. Som elev i en obligatorisk skolgång ska man inte behöva möta personal med negativ inställning eller bristande kunskap och förståelse för homo- och bisexuella eller transpersoner. Till det ska tilläggas att det vid till exempel religiösa friskolor, så kallade konfessionella skolor, tyvärr också förekommer ett bortprioriterande av undervisning kring dessa frågor. Detta är oacceptabelt, och detta bör tas med när en ny skollag ska arbetas fram.

Det finns familjer där föräldrarna är av samma kön, men lärarna har inte de verktyg de behöver för att möta de olika familjerna. Konsekvensen kan bli att vissa lärare i dag arbetar med frågor rörande sex och samlevnad och undervisar om dessa frågor utan att ha utbildning och kunskap om hbt-frågor. Detta är helt orimligt och det är nödvändigt att lärarnas hbt-kunskap ökar. Därför är det viktigt att verka för att lärare får utbildning om homosexuellas, bisexuellas och transpersoners livsvillkor.

Ett vanligt pedagogiskt verktyg i skolan är läroböcker. Många skolor har idag läroböcker i exempelvis biologi och samhällskunskap som förmedlar en gammaldags och snedvriden bild av homosexuella, bisexuella och transpersoner. Dessa böcker måste bytas ut och ersättas av moderna och tidsenliga läromedel. Det behövs pedagogiska verktyg som behandlar hbt-personers situation och ger eleverna en korrekt och objektiv bild av homo-, bi- och transsexualitet.

Lärarstuderande är i bästa fall ett representativt urval av den svenska befolkningen. Detta innebär också att lärarstuderande kan bära på mer eller mindre starka fördomar mot homo- och bisexuella och transpersoner. En fråga som är helt central här är hur man i lärarutbildningen klarar av att undanröja fördomar så att inte elever i det svenska obligatoriska skolväsendet framgent riskerar att möta lärare med bristande kunskaper eller rentav lärare med uttalat negativ inställning till homo- och bisexualitet. De blivande lärarna bör lära sig hantera de vanligast förekommande fördomarna om homo- och bisexualitet. Samhällets syn på homo- och bisexuell kärlek såsom jämställd med heterosexuell kärlek är den syn som lärare förväntas ge uttryck för. Därför bör kunskap om homo- och bisexuella samlevnadsformer ingå som en del av lärarexamen.

Regeringen bör av samma anledning också verka för att myndigheter och institutioner medvetet och aktivt arbetar för att förbättra utbildningen så att homo- och bisexuellas och transpersoners livsvillkor tydligt belyses för blivande lärare på ett objektivt sätt.

Fysiska och psykiska hälsoproblem är fortfarande mer förekommande bland hbt-personer än hos befolkningen i stort. Unga homosexuella, bisexuella och transpersoner har en förhöjd självmordsbenägenhet i jämförelse med

Fel! Okänt namn på

andra ungdomar. Marginalisering, osynliggörande, stigmatisering och internaliserade fördomar kan slå hårt mot den enskilda människans välbefinnande.

Ett exempel är när hbt-personer möter sjukvården. Hälsa tolkas normalt ur ett heteronormativt perspektiv. Bekräftelsen av den egna personen, också när det rör kön och sexualitet, är för de allra flesta en förutsättning för ett fullvärdigt liv.

Kunskapen om hbt-personers situation måste alltså öka. Ett förtydligande av examensförordningen i högskoleförordningen bör därför exempelvis göras för följande yrkesexamina: barnmorskeexamen, barn- och ungdomspedagogisk examen, läkar-, psykolog-, psykoterapeut- och sjuksköterskeexamen, examen i social omsorg och socionomexamen, grundskollärare- och gymnasielärareexamen, polisexamen samt juris kandidat och teologie kandidatexamen.

Det finns säkert ytterligare områden som särskilt behöver kompetens kring hbt-personers situation.

Stockholm den 1 oktober 2009

Börje Vestlund (s)

Anneli Särnblad (s)

Catharina Bråkenhielm (s)

Fredrik Lundh (s)

Göran Persson i Simrishamn (s)

Kerstin Haglö (s)

Lennart Axelsson (s)

Matilda Ernkrans (s)

Åsa Lindestam (s)

Carina Hägg (s)

Eva-Lena Jansson (s)

Fredrik Olovsson (s)

Inger Jarl Beck (s)

Lars U Granberg (s)

Marina Pettersson (s)

Tommy Waidelich (s)